

ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ

Θόδωρος Μπαχάρογλου

και ΠΑΙΔΕΙΑ

Σε μια εποχή που οι αξίες ανατρέπονται και οι συμβιβασμοί θριαμβεύουν, που οι αναθυμιάσεις σκανδάλων φορτίζουν την ατμόσφαιρα, που η βία μαστίζει την κοινωνική ζωή, που τα πάντα αμφισβητούνται και αμφιλέγονται, που η παρανομία ονομάζεται ρεαλισμός και η νομιμότητα ρομαντισμός, όταν ακόμη και οι αθλητικές ιδέες εκποιούνται στο παζάρι της εμπορευματοποίησης, για να εκπληρωθεί η ρήση του Ρομαίν Ρολάν **“Άλλοι ζουν για τις ιδέες και άλλοι από τις ιδέες”**, όσοι αναζητούν διέξοδο για ποιότητα και δημιουργία, για ανάπτυξη και προγραμματισμό, δείχνουν ότι υπάρχουν ακόμη ελπίδες για επικράτηση της αντίληψης ότι Αθλητισμός δεν είναι το ξέφρενο κυνήγι της βαθμοθηρικής σκοπιμότητας αλλά μια εξυψωτική λειτουργία που προβάλλει την αξία της άθλησης.

Μιας άθλησης που όχι μόνο αποβλέπει στην εξάλειψη όλων των αδυναμιών και όλων των ατελειών που εμποδίζουν το μυϊκό σύστημα να εκτελέσει με ακρίβεια τις εντολές του νου, αλλά που συμβάλλει στη δημιουργία ελεύθερων και κριτικών συνειδησών. Ενός αθλητισμού, κατά συνέπεια, που παράγει αξίες και συμβάλλει σε μια καλύτερης ποιότητας ζωή.

Ας μη ξεχνάμε μάλιστα, ότι ο αθλητισμός πέραν των άλλων ευεργετημάτων του, πραγματικά απομακρύνει τα νιάτα από τα δολώματα των επίπλαστων απολαύσεων που τόσο άφθονα προσφέρει η σημερινή κοινωνία (χαρτοπαίζια, ναρκωτικά κ.λ.π.). Κανείς, βέβαια, δε μπορεί να αμφισβητήσει ότι στη σημερινή εποχή ο αγωνιστικός αθλητισμός υψηλών απαιτήσεων επιβάλλει συνθήκες επαγγελματισμού με την καθημερινή και επί πολλές ώρες ενασχόληση με τα προβλήματά του.

Όμως πρέπει να είμαστε αντίθετοι στη μορφή του αθλητισμού που μόνη υποδομή του είναι η λογική των οικονομικών παροχών. Όταν στόχος του αθλητισμού δεν είναι η αγωνιστική διάκριση, αλλά το οικονομικό αποτέλεσμα, τότε έχουμε σίγουρα παραχάραξη των αθλητικών ιδεωδών. Το χρήμα μπορεί να είναι το μέσο για την ανάπτυξη, όμως δεν μπορεί να είναι ο σκοπός.

Είναι γνωστό ότι η Αθλητική Ιδέα που γεννήθηκε στην Ελλάδα, είχε πάνω απ' όλα ηθικό περιεχόμενο. Είχε σκοπό τη δημιουργία ολοκληρωμένης προσωπικότητας με τη σωματική, πνευματική και ηθική βελτίωση του ανθρώπου ένα συνδυασμό που οι προγονοί μας εξέφρασαν με το περίφημο ρητό **"ΝΟΥΣ ΥΓΙΗΣ ΕΝ ΣΩΜΑΤΙ ΥΓΙΕΙ"**.

Μέσα στα ίδια πλαίσια κινούνταν και οι αθλητικοί αγώνες που δημιουργούσαν προσέγγιση των λαών και κλίμα συμβίωσης, σε αντίθεση με άλλους λαούς που θέλγονταν να παρακολουθούν αγώνες ανθρώπων με άγρια θηρία.

Στην πορεία της ανθρωπότητας προς την πρόοδο και την εξέλιξη, επικράτησε τελικά στη συνείδηση του ανθρώπου η ευγενής άμιλλα αντί του βίαιου ανταγωνισμού, η ειρήνη και η συνεννόηση αντί του πολέμου, η πνευματική και σωματική αγωγή αντί της πλαδαρότητας και αδιαφορίας, η χαρά της ζωής αντί της ανθρωποθυσίας.

Η Ελληνική αρχαιότητα έχει τη δική της συμβολή στον αθλητισμό γιατί χωρίς αμφισβήτηση χάραξε το σωστό δρόμο.

Ο Αθλητισμός, όταν υπηρετείται και εφαρμόζεται σωστά είναι μέσο Παιδείας,

γνώσης, διαλόγου και προβληματισμού και όχι μέσο εκτόνωσης και αποπροσανατολισμού.

Ο Αθλητισμός είναι συστατικό στοιχείο της ζωής μας, αλλά και του πολιτισμού μας. Δημιουργεί κριτικές απόψεις και σχέσεις συμμετοχής. Αναδεικνύει αξίες και ενεργοποιεί τη σκέψη.

Αθλητισμός και σχολείο είναι έννοιες αλληλοσυμπληρούμενες. Γιατί ο Αθλητισμός είναι μέσο Παιδείας.

Αθλητισμός και επιστήμη είναι έννοιες αλληλοεξαρτώμενες. Όμως πρέπει να καταδικασθεί η σύγχρονη μορφή εξωτερικής ενίσχυσης της αθλητικής ικανότητας (ντόπινγκ) που βιομηχανοποιεί την αθλητική ιδέα και δημιουργεί αθλητές παράγωγα χημικών ουσιών και επεξεργασιών.

Αθλητισμός και πρωταθλητισμός πρέπει να αποκτήσουν την οργανωμένη τους σύνδεση. Ο πρωταθλητισμός πρέπει να είναι το ορθολογικό αποτέλεσμα ενός στόχου, που είναι η άθληση.

Η άθληση και η άμιλλα, η συμμετοχή και η διεκδίκηση της νίκης πρέπει να είναι η επιδίωξη των υγιώς σκεπτόμενων ανθρώπων. Για μας τους Έλληνες είναι πράγματι από τις μεγαλύτερες αρετές του λαού μας, όπως αναφέρεται από την αρχαιότητα. Προσπάθειες νόθευσης των αθλητικών ιδανικών πάντοτε θα γίνονται, αλλά πάντοτε θα αποδοκιμάζονται. Γιατί η ανθρωπότητα πιστεύει και είναι σταθερά προσκολλημένη στην ιδέα του ειρηνικού συναγωνισμού και όχι του φανατικού ανταγωνισμού.

Ο Αθλητισμός επιδρά θετικότερα στην υγεία και έχει αποδειχθεί ότι η υγεία δεν ασκεί μόνο επίδραση στο μυαλό, αλλά και στο χαρακτήρα και στην ηθική υπόσταση του παιδιού. Το παιδί που έχει την υγεία του νιώθει τον εαυτό του γεμάτο ενεργητικότητα, προσαρμόζεται εύκολα στο περιβάλλον του, δε χρησιμοποιεί δόλια μέσα για να επιτύχει κάτι και διακρίνεται για την αυτοκυριαρχία του και τον αυτοέλεγχο του. Το αντίθετο ακριβώς, συμβαίνει όταν δεν υπάρχει ζωτικότητα που είναι το αποτέλεσμα έλλειψης υγείας. Ο ΜΠΟΜΠΙΤ, ένας καθηγητής του Σικάγου, μιλώντας για τη φυσική αγωγή των παιδιών, έλεγε ότι πολλοί κακούργοι έγιναν τέτοιοι, διότι η σωματική τους ζωτικότητα ήταν ελλιπής. Αυτό βέβαια δεν είναι απόλυτο, διότι γνωρίζουμε ότι στη διαμόρφωση του χαρακτήρα ενός ατόμου παίζουν ρόλο και η κληρονομικότητα, η οικογενειακή αγωγή και η επίδραση του περιβάλλοντος.

Σκοπός της φυσικής αγωγής είναι να δημιουργήσει κατ' εξοχήν καλές συνήθειες: κάθε τάση εγωισμού, κάθε εκδήλωση θυμού, κάθε έμφαση αντικοινωνικότητας, πρέπει να αρθεί και στη θέση της να προστεθούν αρετές που θα ωφελήσουν όχι μόνο το άτομο, αλλά και την ομάδα.

Τα Διοικητικά στελέχη και οι Προπονητές των Συλλόγων, πρέπει πρώτα από όλα να είναι παιδαγωγοί, σμιλευτές του νεανικού χαρακτήρα. Πρέπει να ξέρουν να διοικούν τους αθλητές τους, να εμπνέουν εμπιστοσύνη και σεβασμό, να κατευθύνουν, να επιχειρηματολογούν, να προβλέπουν, να απονέμουν δικαιοσύνη, να μην έχουν συμπάθειες μεταξύ των αθλητών, να λύνουν εξωαγωνιστικά προβλήματα αυτών, να παιδαγωγούν, να τονώνουν το ηθικό, να οριοθετούν ρεαλιστικούς στόχους, να μην είναι δογματικοί, να είναι ψυχολόγοι και αναλυτές των χαρακτήρων των αθλητών τους και να έχουν υποδειγματική δραστηριότητα.

Επιτρέψτε μου κάποιες σκέψεις που έχουν διαπιστωθεί και επισημανθεί από διαπρεπείς επιστήμονες. Από τις 35 ώρες εβδομαδιαίας καθιστικής ζωής στο Σχολείο, μόνο 2-3 ώρες διατίθενται από το Πρόγραμμα για τη Φυσική Αγωγή των μαθητών. Και αν κανείς σε αυτές τις λίγες ώρες προσθέσει και τις δυσκολίες που παρουσιάζονται (ο μεγάλος αριθμός των παιδιών, ακατάλληλοι ή ανύπαρκτοι χώροι γυμνάσεως και έλλειψη μέσων, φροντιστήρια, διάβασμα, κ.λ.π.) λαμβάνεται εύ-

κολα πόση λίγη ευκαιρία δίνουμε στο παιδί, για να αναπτυχθεί και να εξελιχθεί σωστά. Κι' όμως όλοι αναγνωρίζουν ότι το αθλητικό παιχνίδι είναι χαρά και δημιουργία. Αναπτύσσει την αντίληψη και τη φαντασία. Το άτομο και ιδίως το νέο, μαθαίνει να διευθύνει τη συμπεριφορά του. Υποτάσσεται στους κανόνες του παιχνιδιού και βρίσκει διέξοδο η ευρυματικότητά του. Αναπτύσσεται σε ολοκληρωμένο άνθρωπο, για την προαγωγή του συνόλου.

Το αθλητικό παιχνίδι διαμορφώνει την προσωπικότητα του ανθρώπου. Ο νέος βρίσκεται σε ένα ωφέλιμο συναισθηματικό κόσμο και αρχίζει να εκτιμά και να κρίνει τις πολύμορφες προσπάθειες και πράξεις, συμπαικτών και αντιπάλων.

Το άτομο, με τα σπορ, εθίζεται σε κάποιες αξίες όπως είναι η ψυχική ηρεμία, ο αυθορμητισμός, η δράση, η αναζήτηση λύσεων, η κοινωνική οργάνωση, το συναίσθημα, η πνευματικότητα, η υγεία, η πρόοδος, ο αλτρουϊσμός, το ήθος, η αλληλεγγύη, η συνεργασία, η συναίσθηση της ευθύνης και η συλλογικότητα.

Ίσως, περισσότερο από κάθε άλλη δραστηριότητα και αξία, ο Αθλητισμός ενώνει τους ανθρώπους.

Από σωματική άποψη, ο αθλητισμός διατηρεί σε ζωτικότητα και βελτιώνει το νευρικό, το μυϊκό, το αναπνευστικό και το κυκλοφοριακό σύστημα του ανθρώπου. Έτσι, επιτυγχάνεται η διατήρηση και προαγωγή της υγείας, η αρμονική ανάπτυξη του σώματος, η ευκαμψία των αρθρώσεων, η ανάπτυξη της δύναμης, η αύξηση της αντοχής και της ταχύτητας, η μυϊκή αίσθηση και μυϊκή ενέργεια, η επιδεξιότητα, η ακρίβεια, η χάρη και ο ρυθμός.

Με τη μορφή που έχουν πάρει οι σύγχρονες μεγαλουπόλεις, με τον εθισμό στην καθιστική ζωή και την υποκινητικότητα που επιβάλλουν οι συνθήκες εργασίας, ο αθλητισμός προβάλλει σαν ζωτική ανάγκη στον σύγχρονο άνθρωπο.

Η αθλητική πολιτική απέναντι στο λαϊκό δικαίωμα για άθληση πρέπει να τεκμηριώνει και να αποδεικνύει μια άλλη αντίληψη για τον αθλητισμό. Να αποδεικνύει την ευαισθησία της Πολιτείας απέναντι στο κοινωνικό σύνολο και τις ανάγκες του.

Παράλληλα με τη σύνδεση του μαζικού και σχολικού με τον αγωνιστικό αθλητισμό με συνεργασία των Ομοσπονδιών διαφόρων αθλημάτων, θα πρέπει να μπου οι βάσεις για ένα πρόγραμμα αθλητικού προσανατολισμού, έτσι ώστε από τις ηλικίες του δημοτικού σχολείου να γίνεται μια επιλογή και αξιοποίηση ταλαντούχων αθλητών. Και ακόμη να υπάρξουν κίνητρα για την αθλητική διευκόλυνση των ταλαντούχων αθλητών. Χρέος της πολιτείας είναι να δημιουργήσει προϋποθέσεις, που θα διασφαλίσουν μια υγιή σχέση ανάμεσα στον πολίτη και στον αθλητισμό, και να προσφέρει διεξόδους άθλησης σε όλους.

Επιβάλλεται ακόμη η δημιουργία εργομετρικών κέντρων σ' όλη την Ελλάδα, που θα αναλάβουν την επιστημονική παρακολούθηση και αξιολόγηση των αθλητών υψηλών επιδόσεων και την έρευνα για την μεγιστοποίηση της αθλητικής απόδοσης. Επιπρόσθετα επιβάλλεται η λειτουργία σεμιναρίων επιμόρφωσης για όλους τους φορείς του αθλητισμού, η οργάνωση επιστημονικών αθλητικών συνεδρίων, η καθιέρωση υποτροφιών για εξειδίκευση αθλητών και επιστημόνων.

Χρέος όλων όσων υπό κάποια σχέση ασχολούμαστε με τον αθλητισμό είναι να συμβάλλουν ώστε να δημιουργηθεί η πολιτική βούληση για έναν αθλητισμό, που ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις μιας σύγχρονης κοινωνίας.

“Ίσως, περισσότερο από κάθε άλλη δραστηριότητα και αξία, ο Αθλητισμός ενώνει τους ανθρώπους.”